

комунікативних партнерів, з якими вона вступає у комунікативну співпрацю протягом життя, а кількість комунікативних контактів залежить від соціальної та комунікативної активності дискурсивної особистості». Вона визначає дискурсивну особистість як «особистість, яка складається з особистості мовної, яка, поряд з мовним кодом, здатна до використання та трактування інших семіотичних кодів залежно від типу дискурсивних відношень, у які вона є втягнуеною у певні моменти спілкування».

Дискурсивна особистість є найбільш всеохоплюючим поняттям, але не нескінченною при цьому. Її межі визначаються вмінням створювати нові смисли. Наприклад, людина, яка не володіє певним науковим знанням, не може створити науковий дискурс, попри свою дискурсивну свободу. У процесі породження повідомлення дискурсивна особистість усвідомлює, для кого це повідомлення, тобто вона стає комунікативною особистістю. Важливим є те, що дискурсивна свобода не несе автоматично комунікативну свободу. Дискурсивна особистість має бути схвалена іншими людьми: дискурс, що створюється нею, має бути затребуваним. Лише в цьому випадку вона входить до відповідного комунікативного простору, тобто взаємодіє з іншими людьми в цьому просторі, посідає своє місце в структурі взаємовідносин.

Таким чином, мовна особистість – суб'єкт соціальних дій і взаємодій, це багатовимірний феномен, гнучкий конструкт, який постійно трансформується в ході соціальної взаємодії.

ПОЗАМОВНА ЗУМОВЛЕНІСТЬ СУТНОСТІ КОНЦЕПТУ «ТЕРМІНОЛОГІЯ»

*Медведь О. В., канд. філол. наук, доц.
кафедри документознавства та української мови,
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

На сучасному етапі власне концепт *термінологія*, активно функціонуючи у вітчизняній і зарубіжній літературі з найрізноманітніших наукових питань, є багатозначним (ним називають поняття, відмінні за змістом та обсягом) і багатоаспектним (зміст номінованого ним поняття завдяки тому, що воно залучається до різних концептуальних систем, різниться, у той час як обсяг залишається тим самим). Цим терміном називають:

1) науку про терміни (хоча, слід підкреслити, в україністиці в цьому значенні достатньо послідовно усталилася назва *термінознавство*);

2) термінофонд, накопичений і використовуваний нацією протягом її пізнавально-інтелектуального розвитку (*українська термінологія*); із загальнолінгвістичного погляду поняття з цим же обсягом тлумачиться

як певна група слів в окремій мові (*термінологія української мови*, також *українська термінологія*); із суто лексикологічного погляду – як шар спеціальної лексики в загальному лексичному складі мови, що за певними ознаками протистоїть іншим шарам лексики (у термінознавчих дослідженнях у цьому розумінні, як правило, використовуються видові за походженням, а зараз, з огляду на їхнє широке використання, синонімічні терміни *наукова термінологія*, *науково-технічна термінологія*, у загальнолексикологічних працях – *спеціальна лексика*, *термінологічна лексика*, *термінолексика*; хоча, відзначимо, така дисциплінарна спеціалізація наведених термінів не завжди витримується, і тому суто термінознавчі поняття застосовуються в лексикологічних роботах і навпаки);

3) окрему терміногрупу (із лінгвістичного погляду – окрему групу слів-термінів), виділених за певними, часто різними, параметрами (з найширшим обсягом уживаються також видові терміни *галузева термінологія*, тобто термінологія, використовувана в певних галузях знання, діяльності тощо; *фахова термінологія*, тобто термінологія, пов'язана з фаховим освоєнням людиною навколишнього світу; у вужчому обсязі вказується конкретна назва галузі, науки, фаху, наприклад, *термінологія обчислювальної техніки*, *математична термінологія*, *радіотехнічна термінологія*).

Найчастіше об'єктом уваги сучасних науковців стають саме конкретні термінології (терміносистеми), тобто сукупності термінологічних одиниць, окреслені межами певної науки, технічної галузі, певної сфери практичної людської діяльності. При цьому спеціалісти, визначаючи кількісний і якісний склад обраної для аналізу терміносукупності, достатньо послідовно користуються поняттями «наука», «техніка», а також деякими іншими концептами суспільної практики, а саме «професія», «сфера людських знань», «суспільно-політичне життя».